

ŽENY A UČENÍCTVO

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mar 5,25-34; Luk 1,26-38; 8,1-3; 10,38-42; Ján 4,4-30

ZÁKLADNÝ VERŠ

Na to Mária odpovedala: Som Pánova služobnica, nech sa mi stane podľa tvojho slova.
(Luk 1,38)

Hneď od začiatku boli ženy rôznym spôsobom zapojené do Kristovej služby. Mária sa stala jeho pozemskou matkou. Máriina príkladná viera a pokora zostávajú mocným príkladom pre všetkých, ktorí sa chcú stať Ježišovými učeníkmi. V evanjeliách vidíme, že ženy plnili dôležitú úlohu. Od Márie, Ježišovej matky, a ženy, ktorá sa dotkla jeho rúcha, aby bola uzdravená, až po ženu pri studni a mnohé ďalšie je jasné, že ženy sú otvorené pôsobeniu Božej milosti, aby sa mohli stať Ježišovými nasledovníkmi a učeníkmi.

V snahe lepšie pochopiť, čo znamená byť učeníkom, budeme v tejto úlohe hovoriť o Ježišovom prístupe k niektorým ženám.

TÝŽDEŇ V SKRATKE

Akú neuveriteľnú vec mala vierou prijať Ježišova matka Mária? Čo hovorí Biblia o úlohe žien v Ježišovej službe? Čo sa môžeme naučiť o učeníctve z príbehu o žene Samaritánke?

„NECH SA MI STANE...”

- ?** Prečítaj si Luk 1,26-38. Skús sa vžiť do Máriinej situácie. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o jej charaktere? Akým ťažkým veciam mala uveriť?

Aj v starovekej spoločnosti, kde pochopiť a prijať niečo nadprirodzené bolo oveľa ľahšie ako dnes v našej modernej spoločnosti, anjelove slová adresované Márii museli predstavovať hraničnú skúšku jej viery. Po prvé, otehotnie napriek tomu, že je panna. Akoby to nestačilo, jej dieťa bude Božím Synom. Jej otázka: „Ako sa to stane?” je celkom prirodzená a normálna. Anjel ju však upozornil na zázrak, čo sa stal jej príbuznej Alžbete, ktorá počala vo svojej starobe (Luk 1,5-25), a potom jej dal mocné uistenie: „U Boha nič nie je nemožné.” (v. 37) A Mária odpovedala v istote viery ochotná prijať Božiu vôľu.

- ?** Pozorne si prečítaj, ako Mária odpovedala anjelovi: „Som Pánova služobnica, nech sa mi stane podľa tvojho slova.” (v. 38) Aký bol jej postoj? Akým vzorom viery je pre nás?

Aj po dlhých stáročiach teologických diskusií o otázke vtelenia Ježiša Krista do ľudskej podoby zostáva pre nás tento predmet veľkým tajomstvom. Táto mladá žena len veľmi málo rozumela tomu, čo sa má stať. A predsa. Podriadila sa vo viere Bohu a chcela, aby sa stala jeho vôľu.

- ?** V mnohom sme na tom podobne ako Mária. V otázkach viery je totiž vždy dosť priestoru na pochybnosti a neistotu. Porovnaj svoj postoj s postojom Márie. Si ochotný dôverovať Bohu aj vo veciach, ktorým nerozumieš?

ŽENY AKO JEŽIŠOVE NASLEDOVNÍČKY

? Luk 8,1-3 opisuje Ježišovu druhú cestu po Galilei. Kto okrem jeho pôvodných učeníkov sprevádzal Ježiša?

Lukáš podrobne zaznamenáva, ktoré ženy sprevádzali Ježiša na jeho misijných cestách. Nemalo by nás to prekvapiť, pretože evanjelium podľa Lukáša zdôrazňuje, že Ježiš pri-niesol spasenie a vyslobodenie aj ľuďom, ktorí stáli vtedy na okraji spoločnosti. Ženy medzi nich patrili tiež.

„Lukáš je jediný pisateľ, ktorý zaznamenáva mnohé detaily z Ježišovho detstva a často tak robí práve z pohľadu žien, ktorých sa to najviac týka – Márie, Alžbety a Anny... Akoby tým chcel Lukáš povedať, že evanjelium o nebeskom kráľovstve je rovnako pre ženy i pre mužov a že ich podiel na jeho šírení je rovnako dôležitý.“ (SBC 769.770)

To, že Ježiš mal aj učeníčky, bolo ojedinelé. Rôzne náboženské hnutia v tom čase neprijímali ženy. Niektorí učitelia zastávali názor, že ženy nie sú schopné učiť sa, nemajú sa ukazovať s mužmi na verejnosti a majú sa venovať rodine a domácim prácam. Ale v celom Lukášovom evanjeliu pozorujeme, že ženy boli rôznym spôsobom súčasťou Ježišovho života i jeho poslania.

? Čo nám verše Mar 15,40.41 hovoria o úlohe žien v Ježišovej službe?

Ženy, ktoré Ježiš uzdravil, mu prejavili svoju lásku a oddanosť praktickou pomocou, podporou jeho diela a starostlivosťou o stravu. Niektoré boli možno vdovy, pretože ho sprevádzali na cestách a starali sa o jedlo pre Ježiša a jeho učeníkov. Božie slovo svedčí, že ženy zohrávali dôležitú úlohu aj v prvých dňoch ranej cirkvi.

? Čo by nám verš Gal 3,28 – a to, čo sa skrýva za jeho bezprostredným kontextom – mal povedať o predsudkoch a ich vzťahu k Ježišovým zásadám? S akými postojmi a predsudkami, ktoré sú v protiklade k Božiemu slovu, zápasíš?

„AK SA DOTKNEM ČO LEN JEHO RÚCHA...”

Prečítaj si Mar 5,25-34. Je to známy príbeh o žene, ktorá bola vyliečená zo zničujúcej choroby. Aj keď záznam nehovorí, že šlo o Ježišovu učeníčku, táto žena predstavuje druh viery, aká je pre učeníctvo nevyhnutná.

Všímni si zaujímavý protiklad medzi tým, ako prišla za Ježišom ona a ako prišiel Jairus, predstavený synagogy. (Mar 5,22.23)

? Aké boli rozdiely v ich postojoch? Čo mali obaja spoločné?

Zdá sa, že táto žena sa dovtedy s Ježišom nestretla. Text hovorí, že prišla, lebo o ňom počula. Nieкто jej o Ježišovi povedal a ona sa za ním vo viere vybrala bez toho, aby niečo videla. To bol jej prvý čin viery. (pozri Ján 20,29; Žid 11,1)

Text naznačuje, že žena bola zúfalá. Podľa Mojžišovho zákona ju mali považovať za nečistú. Ľudia s ňou nesmeli prísť do fyzického kontaktu. Keby bola vydatá, nemohla mať intímny styk s manželom. Vlastne sa nemohla dotknúť ani vlastných detí – a to celých dvanásť rokov!

? Čo bolo ďalším veľkým činom viery zo strany tejto ženy?

Hoci sa žena pokúsila vykonať svoje rozhodnutie tajne, vďaka Ježišovi sa o tom dozvedeli všetci. Sama mu povedala (a všetci to počuli), čo sa stalo. Tým, že vydala vlastné svedectvo, urobila svoj prvý čin ako Ježišov učeník. Teraz sa o tejto udalosti vedelo, preto bolo pre ňu ľahšie hovoriť ostatným, čo pre ňu Ježiš vykonal. Prišla k Ježišovi, lebo o ňom počula. Teraz mohla o ňom hovoriť sama.

? Prečo máme Bohu dôverovať, aj keď uzdravenie nepríde? Čo by sme stratili, keby sme prestali dôverovať?

USTARANÁ PRE MNOHÉ VECI

Ak sa chceme stať učeníkmi, potrebujeme poznať Ježiša osobne a mať s ním úzky vzťah a ten sa buduje spoločne stráveným časom. Ako ľahko sa môže stať, že v našom zaneprázdnenom živote budeme venovať čas rôznym iným veciam, dokonca aj dobrým a dôležitým, ale nezostane nám čas na vzťah s Bohom!

? Ako nám príbeh z Luk 10,38-40 ukazuje, že aj dobré veci môžu odvrátiť našu pozornosť od toho, čo je najdôležitejšie? Aké poslanstvo v ňom nachádzaš pre seba?

Mária počúvala Ježišovo slovo. Nikto nemôže byť skutočným učeníkom, keď si nenájde čas na slovo svojho Majstra. Text tiež hovorí, že Mária sedela pri jeho nohách. Učitelia v prvom storočí sedávali na vyvýšenom mieste, kým žiaci sedeli pri ich nohách. Sadnúť si k nohám niekoho znamenalo zaujať pozíciu učeníka alebo žiaka. To, že si Mária sadla k Ježišovým nohám, znamenalo, že bola jeho žiakom. (por. Sk 22,3)

Marta bola pravým opakom Márie. Grécky text hovorí, že sa sústredila na obsluhovanie. V istom zmysle je to pochopiteľné. Majster k nim prišiel na návštevu a ich povinnosťou bolo postarať sa o potreby hosta. V prosbe, aby jej sestra pomohla, zaznievajú tradičné a obvyklé zásady a očakávania. Máriino miesto bolo vtedy v kuchyni – časti domácnosti určenej pre ženy – nie v obývačke s mužmi.

A predsa Ježiš nepokarhal Máriu, ale Martu. Dvojnásobným oslovením chcel zrejme ukázať svoj záujem. Martine sťažnosti sú ospravedliteľné. Ježišovo pokarhanie nám však pripomína, že sú aj dôležitejšie veci ako tie nevyhnutné. Všetci si máme dávať pozor a nesmieme dovoliť, aby naliehavé a dobré veci vytlačili z nášho života tie najdôležitejšie.

? Ako nájsť v živote vhodnú rovnováhu medzi tým, čo musíš urobiť a tým, koľko času stráviš pri Ježišových nohách? Aké zmeny by si potreboval urobiť? Kedy sa môže naopak stať, že sa niekto bude až príliš podobáť Márii a ani trochu Marte?

ŽENA PRI STUDNI

- ?** Pripomeň si príbeh o Samaritánke zaznamenaný u Jána 4,4-30. Ako si Ježiš získal dôveru tejto ženy a zmenil ju na učeníka?

Spôsob, akým Ježiš získal túto Samaritánku, si zaslúži naozaj dôkladné štúdium od všetkých, ktorí chcú získavať iných pre Krista.

Pozorujeme tu štyri hlavné kroky. Ježiš v žene (1) prebudil smäd po niečom lepšom (v. 7-15), (2) viedol ju k uvedomeniu si jej potrieb (v. 16-20), (3) vyzval ju, aby sa rozhodla uznať ho za Mesiáša (v. 21-26) a (4) motivoval ju aby konala podľa svojho rozhodnutia. (v. 26-30; 39-42)

Predstavte si, čo sa muselo odohrávať v mysli tejto ženy. Po prvé, tento cudzinec, Žid, jej prejavuje nečakanú láskavosť. Potom zisťuje, že jej poukazuje na niektoré z jej najhlbších a najhorších tajomstiev; niečo, čo pravdepodobne nevedel nikto okrem nej. Žena odpovedá: „Pane, vidím, že si prorok.“ (v. 19) Je to vyznanie nielen jej vlastných hriechov, ale aj toho, že Ježiš je niekto výnimočný. Všimnime si tiež, že keď sa táto žena snaží zmeniť tému rozhovoru, Ježiš prestáva hovoriť o jej hriechoch. Naopak, reaguje na ženine slová a prostredníctvom nich zjavuje ďalšiu pravdu, ktorá ju v konečnom dôsledku privádza späť k nemu – tentoraz nie ako k prorokovi, ale ako k Mesiášovi. Vďaka tomu, akým dojmom na ňu zapôsobil – najmä tým, že vedel o jej tajomstvách – mu táto žena uverila.

- ?** Akým spôsobom žena svedčila svojim susedom? (v. 29.39) Čím na ňu Ježiš urobil taký dojem? Aké vyznanie obsahovalo jej svedectvo? Bolo účinné?

- ?** Kristus zmenil túto ženu. Aj keď sa jej život nevyznačoval čistotou a zbožnosťou, stala sa Ježišovým mocným svedkom. Čo sa z tohto príbehu môžeme naučiť o (1) neposudzovaní srdc iných ľudí a o (2) odpustení a milosti aj pre tých najhorších hriešnikov?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj kapitolu Lazár, poď von! (TV 364-373; DA 524-536)

„To jediné, čo Marta potrebovala, bol duch pokojnej zbožnosti, hlbší záujem o poznanie budúceho, nesmrteľného života a milosti potrebnej pre duchovný vzrast. Menej sa mala starať o veci pominuté a viac si všímať to, čo potrvá večne. Ježiš pripomína svojim nasledovníkom, aby si pri každej príležitosti prehľbovali poznanie, ktoré im dá múdrosť na spasenie.“ (TV 365; DA 525)

„Jedným z charakteristických znakov Lukášovho evanjelia sú časté zmienky o Ježišovej službe pre palestínske ženy a o službe niektorých z nich pre Krista. Bolo to niečo nové, pretože židovské ženy plnili vo verejnom živote len relatívne podradnú rolu, aj keď v osobitných prípadoch proroci – ako napríklad Eliáš – preukázali ženám určitú službu a ony zas pomohli im.“ (5BC 769)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Ešte raz sa vráťme k príbehu, keď anjel oznámil Márii, že sa stane Ježišovou matkou. Uvažujte o tom, akým úžasným veciam musela Mária uveriť, aj keď ich nedokázala pochopiť. Zamyslite sa nad tým, koľkým veciam ako kresťania máme veriť, aj keď ich možno nevieme pochopiť. Aj keď ich nechápeme, stále máme vieru a dokonca aj dôvod veriť im. Prečo im môžeme a aj by sme mali veriť napriek tomu, že im nerozumieme? Ako môžeme pomôcť ľuďom zápasiacim o to, aby uverili veciam, ktoré sa dajú prijať iba vierou?
2. Prečo by cirkev v dobe, keď vo väčšine krajín tvoria členstvo v cirkvi prevažne ženy, nemala odrádzať ženy od učenia?
3. Ježiš bol revolučný človek, ktorý veci menil, uvoľňoval, inovoval, podporoval, bol citlivý a chápaný. V jeho prítomnosti nebol nikto ignorovaný, prehliadaný ani postavený bokom. Dnešní učenici by ho mali napodobňovať a vziať si z neho príklad pre všetky spoločenské vrstvy, kultúry, pohlavia, ľudí i národy. Ako môžeš prispieť k tomu, aby sa tvoj zbor stal miestom, kde sú všetci vítaní a môžu nájsť svoje miesto na službu?